

ДРУГИ ШЕСТОМЕСЕЧНИ ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ РАДНОГ ПАКЕТА 1

Основне активности током реализације Радног пакета 1 усклађене су са његовим основним исходом:

D1.2. Монографија: *Изазови на глобалној економској сцени: светска економија после Covid-19 и Украјине* (M12)

Током реализације пројекта јавила се потреба да се унесу одређене промене у називу монографије.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРОМЕНЕ

Предлажемо следећи наслов *"Одрживи развој, зелена транзиција Европе и Западног Балкана: изазови и перспективе"*.

Пројектни предлог је писан у периоду непосредно након пандемије и на самом почетку украјинске кризе. Испоставило се да украјинска криза у 2024 није ни близу окончања, а довела је до значајних промена на геополитичкој сцени, са последицама по економију које је сада немогуће реално сагледати. Са дешавањима на Блиском Истоку ситуација се само додатно компликује.

Сматрамо да исход пројекта треба да буде научно утемељен, усклађен са циљевима пројекта и употребљив.

Развој пољопривреде и руралних средина до 2050 године треба, осим осталог, да буде усклађен са одређеним регулаторним оквиром, који представља основу за доношење планова. Зелена транзиција и декарбонизација до 2050 године представљају стратешко опредељење Европске уније приказано у *Зеленој Агенди ЕУ (EU Green Deal, 2019: https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0002.02/DOC_1&format=PDF)*, на основу којих је Европска унија дефинисала своје стратегије развоја, акционе планове, финансирање и систем мониторинга.

У складу са специфичностима региона Балкана, предложена је од стране Републике Србије потписана *Зелена агенда за Западни Балкан (Green Agenda for the Western Balkans, 2022: https://www.mei.gov.rs/upload/documents/eu_dokumenta/2020/deklaracija-iz-sofije-o-zelenoj-agendi-za-zapadni-balkan-srp.pdf)*, чији су основни циљеви: а) унапређење стратешког и законодавног оквира; б) суфинансирање примене иновативних пројеката у пракси; и в) мобилизација додатног финансирања пројеката који дорпиносе зеленој трансформацији Републике Србије. Фокус за Републику Србију обухвата: а) смањење штетних емисија и енергетска ефикасност; б) циркуларна економија и ресурсна ефикасност; в) инвестирање у заштиту биодиверзитета и екосистема; г) смањење загађења, а посебно загађења ваздуха; и д) одрживи пољопривредни и рурални развој.

Због свега наведеног, сматрамо да је методолошки неутемељено да пишемо монографију о ономе о чему немамо информације, нити тренутно постоје релевантна истраживања на ту тему.

Са друге стране, сматрамо веома утемељеним и потребним да се припреми монографија која ће се фокусирати на одрживи развој и зелену транзицију региона Западног Балкана (а у складу са горе наведеним смерницама), са посебном анализом за Републику Србију.

Опис монографије:

Монографија ће прво приказати проблеме у имплементацији одрживог развоја на глобалном ниову, са указивањем на ризике који се појављују по том основу.

Даље, монографија ће дати приказ регулаторног оквира и полазних основа за зелену транзицију Европске уније, са нагласком на анализу могућности њене пуне имплементације и указивањем на проблеме који су појавили или се могу очекивати у будућности.

Након тога, монографија се фокусира на Западни Балкан и Републику Србију. Наиме, Република Србија је део региона Западног Балкана са којим дели историју, инфраструктуру и представља својеврсно тржиште. Осим тога, изазови зелене транзиције су такви да се не могу посматрати потпуно изоловано, односно само на нивоу једне земље.

Сматрамо упутним да се јасније фокусирамо на регион Западног Балкана и Републику Србију, при чему ће дешавања на светској сцени бити приказана у функцији очекиваних изазова.

Даље, монографија се држи управо основних смерница које приказује наведена *Зелена Агенда за Западни Балкан*, са приказом и анализом постојећих података о основним изазовима одрживог развоја у целини и о основним покретачима зелене транзиције.

По свом садржају и суштини, монографија ће бити прикладно штиво за читаоце различитих профила и области стручности: европске интеграције, одрживи развој, економија, енергетика, доносиоци јавних политика, студенти.

Сматрамо да ће овако конципирана монографија знатно помоћи унапређењу високог образовања у Србији. Наиме, наш Универзитет (као и већина у Србији) је у своје наставне планове уврстио одређене предмете из области зелене транзиције, али адекватна литература, посебно у области ризика у том процесу - и даље недостаје.

Монографија је припремљена и одштампана.

Члан пројектног тима задужен за припрему монографије: Проф. др Мирјана Радовановић.

Овај материјал је сачињен уз финансијску подршку Фонда за науку Републике Србије. За садржину овог материјала искључиво је одговоран Универзитет Едуkons у Сремској Каменици и та садржина не одражава ставове Фонда за науку Републике Србије.